

Καταγγελία δικτύου εργαζομένων της Μ.Κ.Ο. IRC

Δεν πέρασε πολύ καιρός από τότε που η τέως Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Δόμνα Μιχαηλίδου διεμήνυε σε κάθε τηλεοπτικό πάνελ πως "οι δομές παιδικής προστασίας είναι κακοποιητικές". Ως προσωπικό στόχο της αλλά και της κυβέρνησης φυσικά, παρουσίαζε την αποϊδρυματοποίηση και τη μετεγκατάσταση των ωφελούμενων, είτε μέσω προγραμμάτων τεκνοθεσίας και αναδοχής είτε μέσω της ίδρυσης νέων ημιαυτόνομων δομών διαβίωσης. Έτσι ξεκίνησε το πιλοτικό πρόγραμμα Ημιαυτόνομης Διαβίωσης που ανέλαβε η Μ.Κ.Ο. IRC.

Διαφημίζοντας την εμπειρία της από τα προγράμματα στέγασης για ασυνόδευτο προσφυγικό πληθυσμό, η IRC επιχειρήσει να μεταπηδήσει και στον τομέα της παιδικής προστασίας, αναλαμβάνοντας το πιλοτικό πρόγραμμα ημιαυτόνομης διαβίωσης για τα παιδιά από τα ιδρύματα, το 2021. Την αρχική χρηματοδότηση με την οποία είχε ξεκινήσει το συγκεκριμένο πρόγραμμα είχε αναλάβει η Unicef, η οποία αποχώρησε πρώτη από το πρόγραμμα. Από τις πρώτες εξαγγελίες για το καινοτόμο πρόγραμμα που θα ξεκινούσε, υπήρξαν πολλές εξελίξεις. Η τέως Υφυπουργός άλλαξε πόστα μεταπηδώντας από το Υπουργείο Εργασίας στο Υπουργείο Παιδείας (και ξανά πίσω στις αρχές του 2024), ενώ ταυτόχρονα ιδρύθηκε το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, το οποίο έλαβε την αρμοδιότητα για τις προνοιακές δομές, άρα και τη συνέχιση του προγράμματος.

Φυσικά τίποτα ουσιαστικό δεν άλλαξε, παρά έγινε σαφές πως τα ευχολόγια περί παιδικής προστασίας παραμένουν στα χαρτιά, αν όχι μόνο στα λόγια. Οι ΜΚΟ έρχονται να κλείσουν τις τρύπες της ελλειμματικής κρατικής κοινωνικής πολιτικής, όσο διαχρονικά οι κυβερνήσεις μεγαλοστομούν για την προνοιακή πολιτική τους, παρουσιάζοντας τις παροχές των προγραμμάτων που «τρέχουν» οι ΜΚΟ σαν μεγάλες τομές στην κοινωνική πολιτική.

Κάπως έτσι λοιπόν φτάνουμε στο σήμερα, όπου οι εργαζόμενοι στο πρόγραμμα Ημιαυτόνομης Διαβίωσης της IRC ενημερώθηκαν πως απολύονται σταδιακά, μέχρι τις 29 Φλεβάρη (οι πρώτες απολύσεις έχουν ήδη πραγματοποιηθεί από τον Δεκέμβριο του 2023) ενώ παράλληλα οι ωφελούμενες ενημερώθηκαν από τη ΜΚΟ για την παύση του προγράμματος, που συνεπάγεται το κλείσιμο των διαμερισμάτων στα οποία φιλοξενούνται, με τη δικαιολογία πως «δεν υπάρχουν λεφτά» και το κράτος «δεν τήρησε τις υποσχέσεις του» για έγκαιρη παροχή χρηματοδότησης. Δηλαδή, υπάρχουν λεφτά που έχουν δεσμευτεί για το συγκεκριμένο πρόγραμμα αλλά το κράτος δεν τα αποδεσμεύει και η ΜΚΟ, μη έχοντας φροντίσει για την πιθανότητα μιας τέτοιας εξέλιξης που πλέον αποτελεί τον κανόνα, δεν μπορεί να συνεχίσει να λειτουργεί το πρόγραμμα με ίδιους πόρους, οπότε αποφασίζει το κλείσιμο του προγράμματος και την απόλυση των εργαζομένων.

Αναφορικά με τις ωφελούμενες

Όπως είναι γνωστό, μέχρι σήμερα στην Ελλάδα δεν υπήρχε κρατική πρόνοια για την υλοποίηση προγραμμάτων μετεγκατάστασης ωφελούμενων από ιδρύματα σε διαμερίσματα ημιαυτόνομης διαβίωσης. Αυτό ακριβώς το κενό υποτίθεται ότι ήρθε να καλύψει αυτό το πρόγραμμα. Ενώ λοιπόν ξεκίνησε η υλοποίηση του προγράμματος για ευάλωτα παιδιά και νεαρές ενήλικες, που έζησαν μια ζωή ή αρκετά χρόνια της ζωής τους σε ένα ίδρυμα παιδικής προστασίας, τώρα καλούνται να αντιμετωπίσουν μια νέα μετάβαση και να αποχωρήσουν από τα διαμερίσματα, στα οποία ξεκίνησαν τα πρώτα βήματα της ανεξαρτητοποίησής τους, μην έχοντας κλείσει ούτε χρόνο κάποιες από αυτές!

Η IRC αφού έδωσε αρχικά διαβεβαιώσεις στις ωφελούμενες πως το πρόγραμμα είναι ευκαιρία ζωής, ότι μέχρι τα 26 τους χρόνια θα μπορούν να φιλοξενούνται και να υποστηρίζονται στεγαστικά και ψυχοκοινωνικά σε αυτό, έρχεται τώρα με κροκοδείλια δάκρυα να διαμηνύσει πως θα κάνει ό,τι είναι δυνατόν για να εξασφαλίσει την υποστήριξή τους από κάποιο άλλο ενδεχομένως πλαίσιο, ή από όποια ΜΚΟ αναλάβει τη συνέχιση του προγράμματος, αν και εφόσον αυτή υπάρξει. Ωστόσο, στην πραγματικότητα το τι επιφυλάσσει το μέλλον είναι άγνωστο. Αυτό που είναι βέβαιο είναι πως για ακόμη μια φορά οι ωφελούμενες καλούνται να

αντιμετωπίσουν την αδιαφορία ενός συστήματος που τις βλέπει ως αριθμούς, κάτι που θα τις τραυματίσει ψυχικά και θα τις θυμίσει τη μεταχείριση που έχουν υποστεί όλα ή τα περισσότερα χρόνια της ζωής τους στο σύστημα παιδικής προστασίας: ότι είναι αναλώσιμες, ότι είναι παράπλευρες απώλειες, ότι δεν αξίζουν. Ο ορισμός της συστημικής κακοποίησης!

Η στάση της IRC προκαλεί ερωτηματικά. Μπορούμε δε, να φανταστούμε πως καλύπτει εμμέσως στον δημόσιο διάλογο το Υπουργείο και την Περιφέρεια, καθώς διαφορετικά θα είχε προβεί σε κάποια ανακοίνωση για τις ωφελούμενες του προγράμματος Ημιαυτόνομης Διαβίωσης (κάτι που δεν έκανε ούτε για το πρόγραμμα «Futura», το οποίο επίσης έκλεισε).

Το γεγονός αυτό μάς δίνει την εντύπωση πως προσπαθεί να τηρήσει σαφείς αποστάσεις, τόσο από τις δικές της ευθύνες, όσο και από τις ευθύνες που προκύπτουν από τη στάση ανώτερων κυβερνητικών στελεχών, ευελπιστώντας στην ανάμιξη της σε κάποιο άλλο πρόγραμμα, αν δεν φύγει εκτός Ελλάδος για να αναζητήσει αλλού χρηματοδοτήσεις.

Αναφορικά με τις/τους εργαζόμενες/-ους

Τα προβλήματα μένουν για αυτούς που μένουν πίσω. Αφενός, για τις ωφελούμενες που στην καλύτερη πιθανόν να «πεταχτούν» άτσαλα και άρον άρον σε κάποιο άλλο σπίτι ιδρυματικού τύπου, όπως προαναφέρθηκε αρχικά. Αφετέρου, για τις/τους εργαζόμενες/-ους που μένουν άνεργες/-οι και καλούνται να κλείσουν βίαια και σε ελάχιστο χρονικό διάστημα τη συνεργασία τους με τις ωφελούμενες, κάνοντας το επαγγελματικό και ανθρωπιστικό τους καθήκον, λίγο πριν οδηγηθούν στην ανεργία.

Το μέλλον που επιφύλασσαν για τις/τους εργαζόμενες/-ους του προγράμματος «Futura» έμελλε να έχουν και οι εργαζόμενοι στο πρόγραμμα Ημιαυτόνομης Διαβίωσης που κλείνει.

Ως απόρροια της σιωπηρής στάσης της Περιφέρειας και του Υπουργείου και της έλλειψης πόρων που προφασίστηκε η IRC, ανακοινώθηκε η σταδιακή απόλυση εργαζομένων σε βάθος χρόνου 2 μηνών. Φυσικά, η ενημέρωση απόλυσης και κλεισίματος του προγράμματος δεν έγινε για κανέναν ουσιαστικό λόγο, πέραν της αμιγούς εκμετάλλευσης του βοηθητικού για τις επιχειρήσεις νόμου, που μειώνει κατά το ήμισυ τις αποζημιώσεις που δικαιούνται οι εργαζόμενες/-οι μετά την ανακοίνωση απόλυσης.

Διευκρινίζουμε πως δεν αντιλαμβανόμαστε τις σχέσεις που δημιουργούνται στα πλαίσια εργασίας μας με τις/τους ωφελούμενες/-ους ως σχέσεις κόστους-ωφέλειας, σε αντίθεση με τη στάση της κυβέρνησης και των οργανώσεων.

Εργαζόμαστε με υπευθυνότητα, συνέπεια και δεοντολογία προς τις/τους ωφελούμενες/-ους από την αρχή και δηλώνουμε την κάθετη διαφωνία μας με τις αποφάσεις που εν μια νυκτί τις/τους καλούν να αντεπεξέλθουν σε μια νέα κρίσιμη κατάσταση για τις/τους ίδιες/-ους με τον χειρότερο τρόπο.

Δικαίως «αναρωτιόμαστε» αν οι πομπώδεις εξαγγελίες και υποσχέσεις στο πολιτικό γίνεσθαι για κοινωνική πολιτική τελειώνουν πάντα την επαύριον των εκλογών.

Διαμαρτυρόμαστε ηχηρά στον απόηχο του κλεισίματος του προγράμματος ημιαυτόνομης διαβίωσης και της ανακοίνωσης απολύσεων του προσωπικού.

Δίκτυο εργαζομένων της Μ.Κ.Ο. IRC